

illa obluetatur omni præter naturam
causæ, per quam læditur aut corrumpi-
tur animal. Ολον δημιουργός τε και τεχνί-
της ή φύσις. GALEN. Meth. med. L. 3.
Instar opificis & artificis, natura.
Τεταγμένον τι χρέμα είναι ή φύσις, κάπει-
δαν κρατή της ύλης, αναλογίαις τισιν
ώρισμέναις και περιόδοις τεταγμέναις αή κι-
νήσεις αυτής γίνονται. GALEN. de diebus
criticis Lib. 2. Ordinatam quoddam
negotium est natura, & postquam supe-
raverit materiam (morbificam), determi-
nata paritate & certis circuitibus motus
ejus fiunt. Die Natur, das Vermögen
des Körpers, nach denen ihm von dem
Schöpfer gegebenen Kräften, die Ursachen
derer Krankheiten, durch die Wirkung
des Nerven-Saffts und des Herzens, zu
überwinden. Differt quodammodo natu-
ræ lex in singulis. Die Naturen sind
verschieden. Αλλ' ή απλώς ειπείν χρεή
φύσιν αλλά προσθείνου την τίνων και πώ.
GALEN. Meth. Med. L. 3. Non sim-
pliciter nominanda natura, sed adjicien-
dum est, cujus ea sit & ubi. Natura
effectus est organorum divina arte ita
contextorum, ut corporis durationem
ad certum tempus præstare possint, id-
eoque, ad discendam naturæ vim, opus
est callere anatomen. Εμπορείαι της
φύσεως των μορίων, ήν εξ ανατομής τε άμα
και ακριβώς επισήμης ενεργειών τε και
χρειών περιζόμεθα. GALEN. ad Glaucon.
Therap. Lib. 2. cognitio naturarum
uniuscujusque partis, quam ex anatome,
& acriore actionum corporearum, ac
utilitatum, studio acquirimus. Sponte
natura multa fiunt in cura morborum.
Φύσιες πάντων άδίδακτοι. HIPPOCR. Lib.
de Aliment. Omnium rerum naturæ
a nullo edoθεε sunt. Ολον δημιουργός τε
και τεχνίτης ή φύσις. GALEN. Method.
med. L. 3. Instar architecti & artificis

est natura. Διαγωνιζομένη φύσις τοις νο-
σεροίς αίτίοις. GALEN. περί κρίσεων γ
Obluētatur natura causis morbificis.

ΦΛΙΑΔΕΣ, Φαύσιγγες, Maculæ rubræ
in tibiis exortæ, illis, qui a frigore tor-
pidos pedes igni admovent. Φώδες, αή
από της φλόγης φλύκταινα, ab igne
rubræ maculæ. Καλῶσι δὲ Φώδας, τὰ εκ
τῶ πυρός γενόμενα, μάλιστα δε, όταν εκ ψύ-
χης εν τῷ πυρί καθίστασι, στρογγύλα επι-
φλογίσματα. EROTIANVS de dictio-
nibus Hippocratis: vocant autem Φώ-
δας tumores illos, qui nascuntur illis,
qui post frigus ad ignem sedent, rotun-
di scilicet inflammatorii tumores. Frosts
Beulen, vom unvorsichtigen Wärmen des
ter erfrohrnen Theile beim Feuer.

ΦΩΝΗ, Vox, ut signum in morbis,
Die Stimme derer Kranken, als ein Zei-
chen verschiedener Umstände. Φωνή τρε-
μούδης. HIPPOCRAT. Prænot. vox tre-
mula. Οξυφωνή κλαυθμούδης. HIPPOCR.
Coac. Prænot. Vox lacrymosa. Οξυ-
φωνή κλαυθμούδης, πονηρόν. HIPPOCR.
Prorrh. 1. vox clangosa, malum. Φο-
νὴ πολλοῖς επεσήμκνον κακόμεναι και κα-
τελεῖσαι, πρώτον μὲν τοῖς φθινώδεσι, άταρ
και τοῖσι καυσώδεσι και φρεντικῶσι. HIP-
POCR. Lib. 3. Epidem. voces multis
signum sunt, rancæ & interceptæ tabidis,
hinc inflammatis & delirantibus. Die
Zeichen in denen Krankheiten, die man
von dem Unterschied der Sprache nimmt,
sind vielerley: Sie besaget, wenn sie gehin-
dert oder unvernünftig ist, Schwindfucht,
Entzündung derer Lungen und des Ge-
hirns.

X.

ΧΑΛΑΖΑ ή χαλάζιον, Tuberculum
grandini simile in palpebris concretum,
κεγχρωδης συσροφή κατά τῶ βλεφάρου.
Autori Definit. GALEN. Miliaris col-
lectio puris in palpebris. Knötgen an

denen Augenliedern, wie Hirsen-Rörner. Hinc χαλαζιώντα βλέφαρα. Χαλαζιών δὲ λέγουσι τὰ βλέφαρα, ὅταν ἐκτραπέτων αὐτῶν φαίνεται τινα ὑπερέχοντα τρογγύλα διαφανῆ, ὅμοια χαλάζῃ, καὶ διαρραμμένων, ὑγρὸν κενῶται ὅμοιον τῷ λευκῷ τῷ ὤθ. Grandine affici dicunt palpebras, cum everfis ipsis rotundæ quædam eminentiæ pellucidæ, grandini similes, apparent, quibus disjectis humor evacuatursimilis candido ovi. AET. Lib. 7. cap. 83.

ΧΑΣΜΑ, Oscitatio. Das Zähnen, als eine Ursache der verrückten Unter-Kinnlade. Ἐκπίπτει γνάθος ὀλιγάκις, σχᾶται μέντοι πολλάκις ἐν χάσμασιν. HIPPOCR. de Artic. Maxilla raro excidit, luxatur tamen plerumque hiando.

ΧΕΙΛΗ ἐρρωγῶτα. PAVLVS AEGIN. Libr. 3. c. 46. Labia fissâ. Aufgesprungene Lippen.

ΧΕΙΜΕΤΛΑ, τὰ ἐν πέλμασι καὶ πτέρυγαις, Perniones in palmis manuum & plantis pedum. Τὰ χείμετλα ἐλαΐδες εἰσι διαδέσεις περὶ τὰς δακτύλους τῶν χειρῶν καὶ ποδῶν συνιστάμενα, χειμῶν ὥρα. PAVLVS AEGIN. L. 3. c. 8. Perniones sunt dispositiones ad ulcera, ad digitos manuum pedumque orta, hyeme. Frost-Beulen.

ΧΗΜΩΣΙΣ, Est vitium oculorum ex inflammatione obortum, cum album oculi nigro supereminet, eoque sublimius evadit. Χήμωσις ἢ ἐπὶ τὸ κερατοειδῆ ἐρυθρά καὶ σαρκώδης φλεγμονή, chemosis in cornea rubens & carnosa inflammatio. GALENVS Libro de Evporistis. Das von Entzündung über dem Aug-Äpfel schwellende Weiße des Au-

ges. Χήμωσιν λέγουσιν, ὅταν ὑπὸ φλεγμονῆς ἰσχυρᾶς ἀμφοτέρω τὰ βλέφαρα ἐκτροπή, ὡς μάλις ὑπ' αὐτῶν τὰς ὀφθαλμῆς καλύπτεσθαι, καὶ τὸ λευκὸν τῆ ὀφθαλμῆ μετεωρότερον τῷ μέλανος γένηται καὶ ἐρυθρόν. PAVLVS AEGIN. Libr. 3. κβ. Chemosis appellant, quando ab inflammatione valida palpebræ extorsum vertuntur, ut vix sub illis oculi occultentur, & album oculi elatius nigro fiat, ac rubrum.

ΧΛΩΡΟΝ, Mox pallidum colorem significat, ἔρον παχὺ καὶ χλωρὸν, urina crassa & alba. HIPPOCR. Progn. 2. Deinde luteum: De fluxu muliebri decolor: καθαίρεται ὅσον περὶ ἔξ ὠθ ὡμῶν χλωρὸν ὑπόλευκον, excernitur simile quid illi, quod ex crudo ovo fluit luteum, subalbidum, HIPPOCR. Lib. 2. de Morbis Mulierum, τὸ χλωρὸν ἐνίοτε μὲν σημαίνει τ' αὐτὸν τῷ ὠχρῷ; ἐνίοτε δὲ τὶ ὅιον ἰάδες τῆ χροῆς. GALEN. Comment. 1. in Progn. Galeni. Abinde χλωρῶσις virginum morbus, a permixta pituitæ bili: χλωρῶσις τινὰς ἐωρακέναι φάσκομεν, ὅτι ἀνέπι τὸ χλωρῶδες ἢ χροῆς μεταβάλλεται, chloros quasdam apparere dicimus, quibus in biliosius color vertitur. Μιζόχλωρον χροῆμα, color ex luteo mixtus. Bläß mit gelb gemischt, eine Art der Cachexie von Schleim und Galle.

ΧΟΙΡΑΔΕΣ, Strumæ. HIPPOCR. de Glandulis Ἦν ἢ φλεγματώδες καὶ πολὺ καὶ ἀργὸν καὶ πάσιμον ὑγρὸν, χοιράδες ἐγίνονται: Si fuerit pituitosum multum, & ignavum, & quiescens humidum, strumæ nascuntur; Drüsen: Geschwulsten am Halse, Kröpfe. Χοιράδες, Strumæ. Ἄνι χοιράδες ἀδὴν ἐστὶν ἐσκιζόμενος κατὰ τε τραχήλον καὶ μαχαλας καὶ βεβῶνας ὡς μάλις αὐτοῖς συνισαμένη, τ' ἐνο-

τῆνομα λαβῆσα ἢ ἀπὸ τῶν χοιράδων πε-
 τραῶν, ἢ ἀπὸ τῶν συῶν, ὅτι τοιαύτως οἱ
 χοῖροι τραχήλους ἔχουσι, γίνονται δὲ αἱ
 χοιράδες, ἢ κατὰ τὰ ἔμπροσθεν τῆ τρα-
 χήλου ἢ κατὰ θάτερον αὐτῆ μέρος, ἢ κατ'
 ἀμφοτέρω καὶ μὲν ἡ δύο, ἢ πλείους, ἀπασαὶ δὲ
 ἐν ὕμεισι ἰδίαις περιέχονται, καὶ θάπερ τετα-
 τώματα ἢ ἀθερώματα ἢ μελικηρίδες, αἱ
 μὲν ἐν ἐπάουνοι καὶ πρὸς ἀφῆν καὶ πρὸς
 ἐπίθεσιν φαρμάκω χεῖρας γινόμεναι, κα-
 κοήθεις εἰσὶν αἷς δὴ καὶ καρκινώδεις τινὲς
 εἰρήκασι, καὶ δῆλον, ὡς ἐπ' αὐτῶν χειρουργίας
 ὑπέκρουσι. PAVLVS AEGINETA Lib. 6.
 αε. Strumæ glandulæ sunt induratae,
 ad collum, & alas, & inguina consistentes,
 nomen accipientes sive a chceradibus
 lapidibus, sive a suis, quod Scrophæ
 ejusmodi jugula habere soleant. Fiunt
 autem strumæ sive in anteriore, sive
 in laterali colli loco, aut utrinque, &
 quidem vel duæ vel plures, omnes au-
 tem in propriis continentur tunicis,
 veluti steatomata, & atheromata, & me-
 licerides, quædam dolore carent sive
 rangas, sique medicamentum imponas,
 peiores & malignæ, quas & carcino-
 maticas quidam appellant, & ma-
 nifestum est illas, chirurgiæ haud ob-
 sequi. Die Kröpfe liegen in ihrer ei-
 genen Haut verschlossen, und vertragen
 keine äusserliche Arzeneien, lassen sich
 auch nicht durch Hände anlegen heilen,
 sondern werden davon böse und Krebs-
 artig.

ΧΟΛΕΡΑ, Ventris perturbatio, qua
 bilis per vomitum & secessum excer-
 nitur. Est ea humida: ὑγρὴ χολέ-
 ρα γίνεται, δειμῶν χυμῶν ἐκ τῆς δια-
 φθορᾶς τῶν ἐδησομένων γεννηθέντων. Hu-
 mida cholera fit, acribus succis ex cor-
 ruptela alimentorum natis. GALEN.

Comm. in Hippocratis, de ratione vi-
 ctus in morbis acutis. Librum, in quo et-
 iam de cholera sicca ita scribit: χολέρας δὲ
 ξηρῆς ἢ γαστῆρ πεφύσηται καὶ ψόφοι ἐνεκ-
 σιν καὶ ἐδύνη πλευρέων καὶ ὀσφίος, δια-
 χωρεῖται δὲ ἐδὲν κάτω αἰθ' ἀποσέγνωται,
 Cholera sicca alvus inflatur, & murmu-
 ra insunt, & dolor laterum ac lumbo-
 rum, nihil autem secedit, sed retine-
 tur: Die feuchte Cholera. Stühle und
 Brechen. Die trockene Cholera. Ueber
 sich steigende Winde. Ἡ χολέρα τῆς
 γαστῆρος ἐστὶν ἀμετρος ἐκτάραξις κάτωθεν
 τε καὶ δὲ ἐμέτων γενομένη, διὰ προσεχῆ
 τῶν σιτίων ἀπεψίαν, ἀπεπτῶσι δὲ διὰ
 πολλὴν μοχθηρίαν τῶν τροφῶν, ποτὲ δὲ
 διὰ μοχθηρῶν χυμῶν περισσίαν καὶ μὲν ἐστὶν
 ναυτιώδης καὶ σπαραττώμενος ὁ κόμνων.
 PAVL AEGINETA Lib. 3. λθ. Cho-
 lera ventris immodica est perturbatio,
 tam per anum quam per vomitum fa-
 cta, propter continuam ciborum indi-
 gestionem, cruda autem illis est co-
 ctio, aliquando ob cibos ipsos parum
 sanos, & propter copiam pravi succi.
 Estque æger nauseabundus & vomitu-
 riens. Ἡ χολέρα διττὴ ἐστὶ, ἢ μὲν ὑγρὰ
 μετ' ἐκκρίσεως σφοδρᾶς καὶ χολέδες καὶ
 κάτωθεν καὶ ἀνωθεν καὶ τροφῶν χαλεπῶν
 μετὰ τῶν ἐπιγενομένων σπασμῶν καὶ συ-
 νολκῶν κατὰ τὰς γαστροκημίας μάλιζα,
 τὸ δὲ ἕτερον εἶδος ξηρῶν χολέραν καλεῖ ὁ
 ἰπποκράτης, ἀνευ μὲν τῆς φύσεως κοιλίας
 καὶ ἐμέτων: GALEN. Introd. f. Medicus.
 Cholera duplex est, alia humida, cum
 excretionem biliosa magna, tam infra quam
 supersuper, & torminibus gravibus, su-
 pervenientibusque spasmis & contra-
 ctionibus, ad furas maxime; altera au-
 tem species sicca appellatur ab Hippo-
 crate cholera, sine fluxu ventris & vo-
 mitibus: Τα χολερικὰ ἐκ κρηφθαγίης καὶ
 μέδης.

μέθης ευαθέως παλαιῆ, καὶ ἠλιώσιος, ἢ
λαχανοφαιγίης ἢ ὀπώρης, ἢ πικρῆ πέπω-
τος ἢ μελιτωμάτων, μᾶλλον δὲ ἐν θέρει.
HIPPOCR. Epid. 7. Cholera morbus
gignitur ex carnis nimio esu, item ex
vini odorati veteris ebrietate, insola-
tione, herbarum, fructuum hortario-
rum, melopeponum & dulciariorum
esū, maxime autem aestate.

XOΛΗ. Bilis. Si nuda vox est, signi-
ficat penes Græcos flavam & amaram
bilem illam, quæ ex vesicula fellea de-
fluit, ὅταν εἴποι τις ἀπλῶς χολήν, ἢ πικρῶν
(ὠχρεάτε καὶ ξανθῆς) δηλῶται. GALEN.
Comm. 4. in Hippocr. Libr. de ratione
victus in morbis acutis. Quando quis
simpliciter bilem dixerit, bilis amara
(flava & vitellina) indicatur. Sicubi autem
de atra bile sermo est, μέλαιναν appel-
lant, veluti & reliqua bilis vitia colori-
bus designantur. ἰώδης, μέλαινα, ἐρυθρὰ,
πρασσειδῆς, Aeruginosa, atra, rubra, pra-
sina. GALEN. Comm. in Hippocr. lo-
cum de natura humana. Μέλαινα χολή.
Nigra bilis, μελαγχολικός χυμὸς
τῆ παχέως αἵματός, gravissima est san-
guinis pars. Ἡ ἐκ τῆς τῆ αἵματός, ὡς ἂν
εἴποι τις ἰώδης καὶ τευχὸς παχύτερα χολή.
Crudior, veluti ex sanguinis ce-
no & fecæ elaborata bilis. GALENVS
Comm. ad Lib. 6. Aphor. 23. Est et-
iam in primis viis aliquod recremen-
tum, nigra specie, quod atram bilem an-
tiqui vocant, χολή μέλαινα καὶ ὀξεία.
GALENVS Libro de tumoribus. Bi-
lis acida & nigra, sæpe viridis, quam
ægri haud raro vomitu ac alvo proji-
ciunt. Ἐμέται: Χολή ἰώδης καὶ μέλαι-
να. GALEN. Comm. 4. in Libr. 6. Epid.
Vomitu bilis æruginosa & nigra rejici-
tur. Flava bilis intensioris coloris, vi-
tellina dicitur, aliquando glasti aut por-
ri colorem referens aut pallidior, unde

diversa nomina, χολῆς ἰσατάδεως, πρα-
σειδέως καὶ λευκώδεως, ὠχρεῆς, bilis isa-
todeæ, prasina, vitellina, ochrea. Dum
ἐρυθρὸν nominant rubram bilem, serum
illud sanguine tinctum volunt, quod ci-
tra dolorem ex hepate ad intestina con-
fluit, in fluxu dicto hepatico: Τὴν ἐρυ-
θρὴν χολήν ὀνομάζουσιν αἵματος ὄρεον.
Rubram bilem serum sanguinis appel-
lant: GALEN. Comm. 5. in Libr. 6. Epid.
Hippocr. Τὰς χολαῖς μετὰ προσθήκης
ὀνομάζουσι, ἰώδης καλῶντες ἢ μέλαιναν ἢ
ἐρυθρὰν ἢ πρασσειδῆ. GALEN. Comm. in
Hippocr. de natura hum. Biles cum
additamento appellant, viridem nomi-
nantes, aut nigram, aut rufam, aut pra-
sinam. Bilis in primis remotisque viis
morborum causa fit. Ἀθροισμένη κα-
τὰ τὸν σῶμαχον χολή. GALEN. Comm. in
Hippocr. Libr. de victu in morb. acu-
tis. Collecta in ventriculo bilis: Χολῆς
ἐπικρατίας ἀλγη εἶσθ' ὅτε κεφαλῆς καὶ
σώματος πικρότης καὶ σκοτόδινοι καὶ δίψα,
καὶ ποτὲ μὲν ὄρεξις, τροφῆς δ' ἔ. ACT.
de spir. anim. 2. 12. Bile prædomi-
nante, dolor quandoque capitis, & oris
amaror, & vertigines, & sitis, & potus
desiderium, nec cibi: δῆξεις δὲ καὶ τυγμοὶ
καὶ καρδιαλγία καὶ πικρότητες καὶ σκο-
τόδινοι εἶτε ἀγρυπνία καὶ ὄρεξις περὶ τὴν
κεφαλήν καὶ τὰ ὦτα ἤχοι, τὸ πικροχόλη
ταῦτα χυμῶ. συμπτώματα: ACT.
de spirit. anim. Libr. 11. Morfus,
& lancinationes, & cardialgia, & ama-
rulentia, & tenebricositates, hinc vigi-
lia, & acuti in capite & auribus soni, suc-
ci bilioli effectus sunt. Ὅι πλείους πυ-
ρετοὶ γίνονται ἀπὸ τῆς χολῆς. HIPPOCR.
de natura hominis: plurimæ febres
fiunt a bile.

XOPΔAΨOΣ, ἐντέρων πάθος: Intesti-
norum tenuium morbus, χροδῆματα
γὰρ καλῶνται τὰ έντερα. HESYCHIUS
nam

nam chordas appellant intestina. DIO-
CLES CARYSTIVS apud CELSUM
Libr. 4. 13. tenuioris intestini morbum
χορδαψόν, plenioris, ειλών nominavit.
TRALLIANO idem est, qui ειλός. Lib. 9.
Die Verwirrung derer dännen Eingewen-
de mit Schmerzen und hefftiger Leibes-
Verstopfung.

XOPIA, τὰ χορία. In complexu de-
signat omnia foetus involucria: Uti ca-
pitur a PAVLO χορία έκλειψις, secun-
dinæ in utero relicta. Πολλάκις μετά τήν
τῷ ἐμβρύῳ κομιδὴν ἐγκατέχευται κατὰ τήν
ἕτέραν τὸ χορίον, ὃ δὴ καὶ δεύτερον καλεῖ-
ται. PAVLVS AEGIN, Libr. 6. 22.
Sæpe post partum foetus, retinetur in
utero chorion, quod etiam secundinas
vocat. Das Zurückbleiben der After.

XPONOS, Tempus. Der Verlauf
der Zeit in Krankheiten. Die rechte Zeit
darinnen etwas zum Nutzen des Kran-
ken verrichtet werden kan. Ἀκρίσις χρό-
νος, ἐστὶ δὲ ἡνίκα καιρῷ. HIPPOCR. de ve-
teri medicina. Sanatio tempore fit,
sed magis opportunitate. Προσῆκων
χρόνος, ὑπὲρ ἢ τὰ βοηθήματα σκοπέμεθα.
GALEN. de temporibus in morbis. Con-
ueniens tempus, secundum quod de au-
xiliis meditatur. Τρεῖς χρόνοι παρὰ
τοῖς νοσήσει, τὰ τε παρόντα καὶ τὰ προ-
γεγονότα καὶ τὰ μέλλοντα ἐσοσθαί. GA-
LEN. in Prognost. Hippocr. Tria
tempora sunt consideranda penes ægro-
tos, & præsens, & præteritum & futu-
rum. Hinc χρόνιον νόσημα. Χρόνιον
νόσημα ἐστὶ τὸ μεταβάλλον ἐπὶ τὸ χεῖρον
καὶ ἐπὶ τὸ κοῦτερον, κενόμενον ἐν μῆσι καὶ
ἐνιαυτοῖς, ἢ καὶ συναποθνήσκον τῷ ἀνθρώ-
πῳ. Diuturnus morbus est, qui modo
ad pejorem, modo ad meliorem statum
vergit, & menstruo aut annuo spatio
iudicatur, aut etiam ad mortem usque
Lebensfr. Griech. & Deutsch. Wörterb.

perdurat, cum homine simul moritur
GAL. in Def. med. Langwierige Krankheiten.

XPOΣ χρωτός, Cutis. Cujus consi-
deratio in morbis varia est, quoad co-
lorem. Cutem falsam inter signa ha-
bet. HIPPOCR. περὶ χυμῶν. Χρῶς ἀλ-
μυρός, ἢ πτύαλον, ἢ εἶς, ἢ δακρύον. Cu-
tis falsa, saliva, aut narium mucus, aut
lachrymæ. Idem est, quod χρωμα,
Color cutis & faciei. Vide Πρὸς-
σωπον. Οἷον ἀπὸ τῆς πύης ἢ μύλης
χρωματίζεται, καθάπερ ἀπὸ πυρός, ἀπόλ-
υνται ὡς τὰ πολλά. HIPPOCR. Coac.
Prænot. Quibus, cum pus in pulmo-
nibus habent, malæ veluti ab igne rubent,
moriuntur plerumque.

XPTMA, Urina. Δύο χύματος διαφο-
ρά, τὸ μὲν σύστασις, τὸ δὲ χροία. GALEN.
de urinis. Duæ urinæ differentia, al-
tera, consistentia, altera, color. Vide
Ἵουρον.

XPTMOS, Humor quilibet in homi-
ne, morbi causa. Die Feuchtigkeiten
als Ursachen einer Krankheit. Ὁμοὶ καὶ
ἀπεπτοὶ χυμοὶ. GALEN. ἵγιον λόγ. δ.
Crudi & indigesti succi. Ejusmodi hu-
mores impuri existunt intra ventricu-
lum primasque vias. Ἦτοι δὲ κατὰ τινα
δυσκρῆσιαν, ἢ χυμῶν τινῶν ἐμπεπλασμένων
ἢ γαστρὸς νοσῶν, αἴτε πέψεις ἀτελεῖς ᾗδε:
ACTVAR. de Spir. Anim. Libr. 1. 5.
Sive ob aliquam malam temperiem, sive
ideo, quod succi quidam firmiter inhæ-
rent, ventriculus ægrotat & coctiones
imperfectæ abinde. Χυμὸς adducit
HIPPOCRATES istos, qui de cibis fiunt,
πικρὸν, ἢ στυφνὸν, ἢ ὀξεῖα, additque ἄρα
ὀξύς ἀνεπιτήθει. προσφύων τῶν λοιπῶν
μάλασα. περὶ παλ. ἰητρικῆς. Amarum,
salsum, aalterum aut acidum. Ast aci-
dus omnium, quæ offeruntur reliquo-
rum, ineptus magis. Ὁμοὶ χυμοὶ, ἀεργοὶ
καὶ δυσκίνητοι, διὰ τὸ πάχος προσεμφρατ-
τασιν

τασιν ἀπάσας τὰς φενὰς ὁδὰς, δι' ὧν καὶ τὸ κενόμενον ἐν ταῖς καθάρσεσιν παραγίνεσθαι, καὶ διὰ ταύτην τὴν αἰτίαν ἄτ' αὐτοὶ κενῶνται καὶ τὰς ἄλλας ἐμποδίζουσι. GALEN. ὕμειν λόγ. δ. Crudi succi, fœcordes & immobiles, propter densitatem, infarciunt omnes angustas vias, per quas oportet, quod commorum est, in purgationibus procedere, & propter hanc rationem nec ipsi purgantur & alios impediunt. Τὸ πικρῶχολον, τὸ μελαγχολικόν, τὸ φλεγματώδες, τὸ ἀλυκόν, τὸ ὀξύ. GAL. ὕμειν. λόγ. δ. Amarum, felleum, melancholicum, pituitosum, fœsum, acidum. Ὅσα δὲ παχία ὄντα καὶ χυμὸς ἔχοντα μοχθηρὰς, οἷον ὀξείας καὶ ἀλμυρὰς καὶ πικρὰς, ἐκκρίνεσθαι μὲν ἔδύναται, διὰ τὸ πά, Ⓞ, ἐξάιρεται δὲ καὶ ἐξέλκει τὴν σάρκα διὰ τὴν πικρότητα τῶν χυμῶν. Παραπλήσιον δὲ τρόπον τινὰ τὰτω, δὲ καὶ τὸ περὶ τὴν ψώραν, καὶ τὰς λευχίνας, καὶ λέπρα, καὶ ὄλας, ὅσα ἐκφύματα γίνονται, καὶ γὰρ ἐν τέτοις ἀπέπτε τινὸς χυμῶ καὶ περιττώματος ἐκκρίσις εἰς τὸ ἐπιπόλῃς ἐστίν. THEOPHRAST. de sudoribus Libro. Corpora, obesa si sunt & succos habent ignavos, ut sunt acidi & salii, & amari, expurgari sane nequeunt, propter crassitiam, sed deliquescit aut ulceratur caro, ob acredinem humoris; simili modo etiam fiunt Psoræ, & Lichenes, & Lepra, & in universum omnia ulcera ex ejusmodi crudo succo, & ejus excretio in superficie est. Οὐ διὰ τὸ θερμὸν ἀπλῶς πυρεταίνουσιν οἱ ἀνθρώποι, ἀλλ' ἐστὶ καὶ πικρὸν, καὶ θερμὸν τὸ αὐτὸ, καὶ θερμὸν, καὶ ὀξύ, καὶ ἀλμυρὸν, καὶ θερμὸν, καὶ ἀλλὰ μυρία. HIPPOCR. de vet. Med. Calidum solum non est febris causa hominibus, sed ea est amarum calidumque simul, calidum & acidum, calidum & fœsum, aliaque innumera. Ἄρα ὀξὺς χυμὸς ἀνεπιτήδειος τῶν λοιπῶν μάλιστα ἐστὶ: εἴπερ ὁ γλυ-

κὺς γε πάντων ἐπιτηδεύεται. Ⓞ. HIPPOCR. de veter. Medic. Certe omnium humorum acidus maxime incommodus est, sicut dulcis omnium maxime accommodatus existit. Raro humores simplices sunt, sed plerumque mixti. Ἐν γὰρ ἀνθρώπῳ, καὶ πικρὸν, καὶ ἀλμυρὸν, καὶ γλυκὺ, καὶ ὀξύ, καὶ ψευδνόν, καὶ πλαδαρὸν, καὶ ἀλλὰ μυρία παντοίας δυνάμειας ἔχοντα, μεμιγμένα καὶ κεκρημένα ἀλλήλοισιν. HIPPOCR. de prisca medicina. Est enim in homine, & amarum, & fœsum, & dulce, & acidum, & austerrum, & insipidum, & mille alia varias potentias habentia, mixta & contexta inter se. Ejusmodi humorum illuvies Cacochymia dicitur. Κακοχυμία, τὰτ' ἐρυσιπέλατα καὶ οἱ ἔρπητες, καρκίνοι, λέπρα, ψώρα, ἀρθρίτιδες, ποδάγρα, κακόχρεια, αἱ δ' ἐπίμικτοι διὰ πλειόνων χυμῶν διαθήσεις. GALEN. de Evchymia & Cacochymia. Ad cacochymiam, erysipelata, herpes, cancri, lepræ, psoræ, arthritides, podagra, pallores & mixtæ ex multis succis dispositiones. Ἐργῶν μοχθηρὰν διαβιβρώσκειν πεφυκυῖαι. GALENVS de Caul. morb. 2. Fluidorum corruptelæ, erodere posse, nata.

Ψ.

ΨΥΞΙΣ, Frigus. Ψύξις ἀκρωτηρίων, Frigus extremorum. Vide Ἀκρωτηρία. Kalt werden derer äußersten Theile, welches bey dem Anfange derer Fieber zwar gewöhnlich, bey fortwährenden hitzigen Fiebern aber schlimm ist. Ἐν τοῖσιν ὀξείσιν νοσήμασι ψύξις ἀκρωτηρίων, κακόν. HIPPOCR. Aph. 7. 1. In morbis acutis extremarum partium frigus, malum.

ΨΥΧΗ, Anima. Mox vitam significat, κίνδυνον Ⓞ περὶ τῆς ψυχῆς. Lib. de arte. Periculum vitæ. Mox animi mores, αἱ ψυχαί τε καὶ σώματα πλείστον δια-